Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (osmo vijeće)

15. lipnja 2017.*

„Žalba – Zajednička vanjska i sigurnosna politika (ZVSP) – Borba protiv terorizma – Posebne mjere ograničavanja protiv određenih osoba i subjekata povezanih s Osamom bin Ladenom, mrežom Al-Qaidom i talibanima – Uredba (EZ) br. 881/2002 – Zamrzavanje sredstava i gospodarskih resursa fizičkih i pravnih osoba uvrštenih na popis koji je utvrdio Odbor Ujedinjenih naroda za sankcije – Ponovno uvrštenje imena tih osoba na popis koji se nalazi u Prilogu I. Uredbi br. 881/2002 nakon poništenja prvotnog uvrštenja – Prestanak postojanja pravne osobe tijekom postupka – Stranačka sposobnost“

U predmetu C-19/16 P,

povodom žalbe na temelju članka 56. Statuta Suda Europske unije, podnesene 7. siječnja 2016.,

Al-Bashir Mohammed Al-Faqih, sa stalnom adresom u Al Sharkasi, Misrata (Libija),

Ghunia Abdrabbah, sa stalnom adresom u Birminghamu (Ujedinjena Kraljevina),

Taher Nasuf, sa stalnom adresom u Manchesteru (Ujedinjena Kraljevina),

Sanabel Relief Agency Ltd, sa sjedištem u Birminghamu,

koje zastupaju N. Garcia-Lora, *solicitor*, i E. Grieves, *barrister*,

tužitelji,

a druge stranke u postupku su:

Europska komisija, koju zastupaju F. Ronkes Agerbeek, D. Gauci i J. Norris-Usher, u svojstvu agenata,

tuženik u prvom stupnju,

Vijeće Europske unije, koje zastupaju G. Étienne, J.-P. Hix i H. Marcos Fraile, u svojstvu agenata,

intervenijent u prvom stupnju,

SUD (osmo vijeće),

u sastavu: M. Vilaras (izvjestitelj), predsjednik vijeća, J. Malenovský i D. Šváby, suci,

nezavisni odvjetnik: P. Mengozzi,

tajnik: A. Calot Escobar,

* Jezik postupka: engleski

uzimajući u obzir pisani postupak,

odlučivši, nakon što je saslušao nezavisnog odvjetnika, da u predmetu odluči bez mišljenja,

donosi sljedeću

Presudu

1 Svojom žalbom Al-Bashir Mohammed Al-Faqih, Ghunia Abdrabbah i Taher Nasuf te Sanabel Relief Agency traže ukidanje presude Općeg suda Europske unije od 28. listopada 2015., Al-Faqih i dr./Komisija (T-134/11, neobjavljena, EU:T:2015:812, u daljnjem tekstu: pobijana presuda), kojom je taj sud odbio njihovu tužbu za poništenje, s jedne strane, Uredbe Komisije (EU) br. 1138/2010 od 7. prosinca 2010. o 140. izmjeni Uredbe Vijeća (EZ) br. 881/2002 o određenim posebnim mjerama ograničavanja protiv određenih osoba i subjekata povezanih s Osamom bin Ladenom, mrežom Al-Qaidom i talibanima (SL 2010., L 322, str. 4.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 18., svezak 1., str. 261.) i, s druge strane, Uredbe Komisije (EU) br. 1139/2010 od 7. prosinca 2010. o 141. izmjeni Uredbe Vijeća (EZ) br. 881/2002 o određenim posebnim mjerama ograničavanja protiv određenih osoba i subjekata povezanih s Osamom bin Ladenom, mrežom Al-Qaidom i talibanima (SL 2010., L 322, str. 6.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 18., svezak 1., str. 263.; u daljnjem tekstu: sporni akti), u dijelu u kojem se ti akti na njih odnose.

Okolnosti spora

2 Opći sud je okolnosti spora izložio u točkama 4. do 20. pobijane presude i mogu se sažeti kako slijedi.

3 Protiv tužitelja su, u okviru provedbe Rezolucije 1390 (2002) Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda, izrečene mjere ograničavanja zamrzavanja njihovih sredstava i druge financijske imovine, donesene na temelju Uredbe Vijeća (EZ) br. 881/2002 od 27. svibnja 2002. o određenim posebnim mjerama ograničavanja protiv određenih osoba i subjekata povezanih s Osamom bin Ladenom, mrežom Al-Qaidom i talibanima te o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 467/2001 o zabrani izvoza određene robe i usluga u Afganistan, pooštravanju zabrane leta i proširivanju zamrzavanja financijskih sredstava i ostalih financijskih izvora u odnosu na afganistanske talibane (SL 2002., L 139, str. 9.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 18., svezak 2., str. 34.). Ta uredba donesena je na temelju članka 3. Zajedničkog stajališta Vijeća 2002/402/ZVSP od 27. svibnja 2002. o mjerama ograničavanja protiv Osame bin Ladena, članova organizacije Al-Qaida i talibana te ostalih pojedinaca, skupina, poduzeća i subjekata povezanih s njima te o stavljanju izvan snage Zajedničkih stajališta 96/746/ZVSP, 1999/727/ZVSP, 2001/154/ZVSP i 2001/771/ZVSP (SL 2002., L 139, str. 4.). [neslužbeni prijevod]

4 Oni su prvi put uvršteni na popis osoba, subjekata i tijela na koje se odnosi zamrzavanje sredstava propisano člankom 2. Uredbe br. 881/2002, koji se nalazi u Prilogu I. navedenoj uredbi (u daljnjem tekstu: sporni popis), Uredbom Komisije (EZ) br. 246/2006 od 10. veljače 2006. o 63. izmjeni Uredbe Vijeća br. 881/2002 o određenim posebnim restriktivnim mjerama protiv određenih osoba i subjekata povezanih s Osamom bin Ladenom, mrežom Al-Qaidom i talibanima te o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 467/2001 (SL 2006., L 40, str. 13.). (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 18., svezak 1., str. 179.). Potonja uredba donesena je slijedom odluke Odbora Ujedinjenih naroda za sankcije (u daljnjem tekstu: Odbor za sankcije) od 7. veljače 2006. o izmjeni popisa osoba, skupina i subjekata na koje treba primijeniti zamrzavanje sredstava i gospodarskih resursa, utvrđenog na temelju Rezolucije 1390 (2002), uvrštavajući ime tužitelja na taj popis.

5 Slijedom presude Suda od 3. rujna 2008., Kadi i Al Barakaat International Foundation/Vijeće i Komisija (C-402/05 P i C-415/05 P, EU:C:2008:461), Vijeće Europske unije donijelo je Uredbu (EZ) br. 1286/2009 od 29. prosinca 2009. o izmjeni Uredbe br. 881/2002 o određenim posebnim mjerama ograničavanja protiv određenih osoba i subjekata povezanih s Osamom bin Ladenom, mrežom Al-Qaidom i talibanima (SL 2009., L 346, str. 42.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 18., svezak 2., str. 220.) kako bi se predvidio postupak uvrštenja na sporni popis koji jamči poštovanje temeljnih prava obrane predmetnih osoba i, osobito, njihova prava na saslušanje.

6 Presudom od 29. rujna 2010., Al-Faqih i dr./Vijeće (T-135/06 do T-138/06, neobjavljena, EU:T:2010:412), Opći sud je poništio članak 2. Uredbe br. 881/2002 u dijelu u kojem se odnosi na tužitelje.

7 Uredbom br. 1138/2010 Europska je komisija ponovno uvrstila Sanabel Relief Agency na sporni popis. Uvodna izjava 3. navedene uredbe navodi da je Komisija dostavila Sanabel Relief Agency obrazloženje razloga Odbora za sankcije u kolovozu 2009., a potom u srpnju 2010. „povezano obrazloženje razloga" i da je Sanabel Relief Agency dostavila svoje primjedbe na ta dva obrazloženja.

8 Uredbom br. 1139/2010 Komisija je također ponovno uvrstila A. B. M. Al-Faqiha, G. Abdrabbaha i T. Nasufa na navedeni popis. Uvodna izjava 3. navedene uredbe iznosi da im je Komisija dostavila obrazloženje razloga, i to 22. rujna, 7. kolovoza i 11. kolovoza, nakon podnošenja tužbe povodom koje je donesena presuda od 29. rujna 2010., Al-Faqih i dr./Vijeće (T-135/06 do T-138/06, neobjavljena, EU:T:2010:412).

9 Slijedom odluke Odbora za sankcije od 22. lipnja 2011., Komisija je naknadno, svojom Provedbenom uredbom (EU) br. 640/2011 od 30. lipnja 2011. o 152. izmjeni Uredbe Vijeća br. 881/2002 (SL 2011., L 173, str.1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 18., svezak 10., str. 149.), sa spornog popisa uklonila imena A. B. M. Al-Faqiha, T. Nasufa i G. Abdrabbaha.

10 Slijedom odluke Odbora za sankcije od 8. listopada 2013. Komisija je također, svojom Provedbenom uredbom (EU) br. 996/2013 od 17. listopada 2013. o 205. izmjeni Uredbe Vijeća (EZ) br. 881/2002 (SL 2013., L 277, str. 1.), sa spornog popisa uklonila naziv Sanabel Relief Agency.

Pobijana presuda

11 Zahtjevom podnesenim tajništvu Općeg suda 3. ožujka 2011., A. B. M. Al-Faqih, G. Abdrabbah i T. Nasuf te Sanabel Relief Agency podnijeli su tužbu za poništenje uredbi br. 1138/2010 i 1139/2010 u dijelu u kojem se ti akti na njih odnose.

12 U prilog svojoj tužbi, tužitelji su istaknuli četiri tužbena razloga, od kojih se jedan odnosi na postupak preispitivanja koji vodi Komisija u odnosu na Sanabel Relief Agency, a tri druga koja se odnose na postupak u odnosu na A. B. M. Al-Faqiha, G. Abdrabbaha i T. Nasufa.

13 Opći sud je, u točki 46. pobijane presude, presudio da ne treba odlučivati o tužbi podnesenoj protiv Uredbe br. 1138/2010, kojom je Sanabel Relief Agency ponovno uvrštena na sporni popis, jer, prema dopisu tijela Ujedinjene Kraljevine od 26. rujna 2013., više nije pravno postojala i zbog toga nije raspolagala stranačkom sposobnošću.

14 Taj sud je, naprotiv, proglasio dopuštenom tužbu podnesenu protiv Uredbe br. 1139/2010, kojom su tri druga tužitelja, A. B. M. Al-Faqih, T. Nasuf i G. Abdrabbah, bila uvrštena na sporni popis. U točkama 47. do 51. pobijane presude, on je ocijenio da su potonji imali interes za poništenje navedene uredbe, bez obzira na kasnije uklanjanje njihova imena s navedenog popisa Provedbenom uredbom

br. 640/2011. Taj je sud međutim odbio tri razloga koja se na njih odnose, odnosno postupovnu nezakonitost preispitivanja koje provodi Komisija, povredu obveze obrazlaganja koja se zahtijeva člankom 296. UFEU-a i povredu prava na vlasništvo i prava na privatnost.

Zahtjevi stranaka

15 Žalitelji zahtijevaju od Suda da:

— ukine pobijanu presudu,

— poništi sporne akte i

— naloži Vijeću i Komisiji snošenje troškova postupka.

16 Vijeće od Suda zahtijeva da:

— odbije tužbu, i

— naloži žaliteljima snošenje troškova

17 Komisija od Suda zahtijeva da:

— odbije tužbu, i

— naloži žaliteljima snošenje troškova.

O žalbi

18 U prilog svojoj žalbi žalitelji ističu četiri žalbena razloga.

19 Svojim trima prvim žalbenim razlozima oni osporavaju tumačenje Općeg suda u odnosu na jedan od razloga koje su istaknuli u prvom stupnju kao i nadzor koji je on izvršio i koji se odnosi, s jedne strane, na zakonitost njihova ponovnog uvrštenja na sporni popis, i konkretnije, Komisijinu ocjenu elemenata koji opravdavaju to ponovno uvrštenje u odnosu na načela koja je Sud izložio u presudi od 18. srpnja 2013., Komisija i dr./Kadi (C-584/10 P, C-593/10 P i C-595/10 P, EU:C:2013:518) i, s druge strane, obrazloženje spornih akata.

20 Svojim četvrtim žalbenim razlogom tužitelji osporavaju, u biti, utvrđenje Općeg suda o pravnom nepostojanju Sanabel Relief Agency i odsustvu njezine stranačke sposobnosti. U tom pogledu oni primarno ističu da, s obzirom na to da je Sanabel Relief Agency bila uvrštena na sporni popis, mora joj se priznati pravo za osporavanje tog uvrštenja, čak i ako je naknadno uklonjena s navedenog popisa.

21 Slijedom navedenog, četvrti žalbeni razlog valja ispitati na prvome mjestu.

Četvrti tužbeni/žalbeni/protužalbeni razlog

Argumentacija stranaka

22 Svojim četvrtim žalbenim razlogom žalitelji smatraju da je Opći sud počinio pogrešku koja se tiče prava time što je ocijenio da valja obustaviti postupak po tužbi u dijelu u kojem se odnosi na Sanabel Relief Agency jer potonja više pravno ne postoji, u smislu članka 78. stavka 3. Poslovnika Općeg suda, u njegovoj verziji koja je bila na snazi u vrijeme njegova odlučivanja, te je stoga izgubila svoju stranačku sposobnost.

23 Naime, oni smatraju da se Opći sud ne može u tom pogledu osloniti na članak 78. svojeg poslovnika kao ni na dopis Ministarstva vanjskih poslova i Commonwealtha Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske, od 26. rujna 2013., u kojem je navedeno da Sanabel Relief Agency više pravno ne postoji jer se od 2007. više ne nalazi u sudskom registru Ujedinjene Kraljevine (Companies House Register) te je 28. siječnja 2012. uklonjena iz registra komisije za humanitarne organizacije (Charity Commission Register).

24 S jedne strane, članak 78. Poslovnika Općeg suda nije relevantan jer se ta odredba ograničava na uređenje postupka podnošenja tužbi kojima se pokreće postupak.

25 S druge strane, u biti, pravna osobnost subjekta ne može se ni dodijeliti ni izgubiti njegovim upisivanjem ili uklanjanjem iz sudskog registra ili registra komisije za humanitarne organizacije Ujedinjene Kraljevine. Kad bi to bio slučaj, Sanabel Relief Agency ne bi imala pravnu osobnost potrebnu za zahtijevanje njezina uklanjanja sa spornog popisa od 2007. U svakom slučaju, oni navode da ni činjenice koje su navele komisiju za humanitarne organizacije Ujedinjene Kraljevine na uklanjanje Sanabel Relief Agency iz njezina registra ni razlozi tog uklanjanja ne proizlaze iz odluke o uklanjanju od 28. siječnja 2012.

26 Oni ističu, osim toga, da se sustav Ujedinjenih naroda, na temelju kojeg se ime osoba, skupina i subjekata na koje se treba primijeniti zamrzavanje sredstava i gospodarskih resursa uvrštava na popis utvrđen na temelju Rezolucije 1390 (2002), temelji na vlastitim kriterijima neovisno o klasifikacijama koje proizlaze iz nacionalnog prava, i da je to razlog zbog kojeg je Sud presudio, u svojoj presudi od 18. siječnja 2007., PKK i KNK/Vijeće (C-229/05 P, EU:C:2007:32), da uobičajeni pristup nije prikladan i da subjekt koji je bio uvršten na popis može zahtijevati da s njega bude uklonjen.

27 Oni također navode da se čini da je Opći sud, istaknuvši u točki 45. pobijane presude da Sanabel Relief Agency više nije predmet mjera ograničavanja od 17. listopada 2013., temeljio svoju odluku da Sanabel Relief Agency ne prizna stranačku sposobnost na potpuno različitoj pravnoj osnovi. On je stoga utvrdio da se sudska praksa koja proizlazi iz presude od 18. siječnja 2007., PKK i KNK/Vijeće (C-229/05 P, EU:C:2007:32), na temelju koje subjekt mora pravno postojati ako je predmet mjera ograničavanja, ne primjenjuje na humanitarni subjekt kao što je Sanabel Relief Agency jer potonja više nije predmet mjera ograničavanja od 17. listopada 2013. Oni također iznose da je Opći sud trebao zahtijevati od Sanabel Relief Agency da dokaže svoj pravni interes jer je to zahtijevao od tužiteljâ - fizičkih osoba.

28 Tužitelji naposljetku prigovaraju Općem sudu da nije vodio računa o njihovim očitovanjima na intervencijski podnesak Vijeća, u kojem navode da se pristup iz presude od 28. svibnja 2013., Abdulrahim/Vijeće i Komisija (C-239/12 P, EU:C:2013:331) također primjenjuje u predmetnom slučaju.

29 Vijeće i Komisija navode da je Opći sud valjano utvrdio da Sanabel Relief Agency više pravno ne postoji te da je izgubila svoju stranačku sposobnost i da je, posljedično tomu, pravilno presudio da u odnosu na nju treba obustaviti postupak. Oni nadalje navode da se Sanabel Relief Agency ne može

pozivati na presudu od 18. siječnja 2007., PKK i KNK/Vijeće (C-229/05 P, EU:C:2007:32) jer se, s obzirom na to da nije nezakonita organizacija, nalazi u situaciji koja je potpuno različita od one u kojoj se nalazio Kurdistan Workers' Party (PKK).

Ocjena Suda

30 Opći sud je tu točkama 42. i 46. pobijane presude presudio da valja obustaviti postupak po tužbi u dijelu u kojem se odnosi na Sanabel Relief Agency zato što ona više pravno ne postoji, u smislu članka 78. stavka 3. poslovnika tog suda, u verziji primjenjivoj na dan kad je odlučivao i zato što više pred njime nema stranačku sposobnost.

31 On je pritom u točki 41. pobijane presude utvrdio da iz dopisa Ministarstva vanjskih poslova i Commonwealtha Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske od 26. rujna 2013. proizlazi da se Sanabel Relief Agency od 2007. više ne nalazi u sudskom registru Ujedinjene Kraljevine i da je uklonjena iz registra komisije za humanitarne organizacije Ujedinjene Kraljevine tijekom 2012.

32 U tom pogledu valja podsjetiti da, u skladu s člankom 78. stavkom 3. Poslovnika Općeg suda, u verziji koja je bila na snazi na dan donošenja presude Općeg suda, na pravnim osobama privatnog prava je da dokažu svoje pravno postojanje, prilažući svojoj tužbi dokaz tog postojanja, poput izvatka iz sudskog registra, izvatka iz registra udruga ili kakvog drugog službenog dokumenta. Taj zahtjev primjenjuje se i na pravne osobe koje podnose tužbu za poništenje akta Unije kojim im se određuju mjere ograničavanja.

33 U predmetnom slučaju, iz spisa proizlazi da iako je Sanabel Relief Agency na traženje Općeg suda dokazala svoje pravno postojanje podnošenjem dokumenta iz registra za humanitarne organizacije Ujedinjene Kraljevine, taj je dokaz tijekom postupka ipak bio osporen dopisom Ministarstva vanjskih poslova i Commonwealtha Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske kojim je Opći sud obaviješten o njezinu uklanjanju i iz sudskog registra i iz registra komisije za humanitarne organizacije Ujedinjene Kraljevine.

34 Međutim, u svojoj žalbi žalitelji su se ograničili na argument da se ne može zaključiti da Sanabel Relief Agency više pravno ne postoji samo na temelju činjenice da je bila uklonjena iz tih dvaju registara. Oni, s druge strane, ničime nisu naveli da se ocjena Općeg suda o pravnom postojanju Sanabel Relief Agency temelji na materijalno netočnim elementima ili da proizlazi iz iskrivljavanja dokaza koji su mu podneseni.

35 U tim okolnostima valja smatrati utvrđenim da Sanabel Relief Agency više nije pravno postojala te je stoga bila lišena stranačke sposobnosti pred Općim sudom na dan donošenja njegove presude.

36 Sud je doista presudio da osobi čije je ime uvršteno na popis osoba na koje se odnose mjere ograničavanja mora biti priznat barem moralni interes za poništenje tog popisa, s obzirom na posljedice za njezin ugled, uključujući one nakon što je njezino ime uklonjeno s navedenog popisa (vidjeti presude od 28. svibnja 2013., Abdulrahim/Vijeće i Komisija, C-239/12 P, EU:C:2013:331, t. 70. do 72., kao i od 8. rujna 2016., Iranian Offshore Engineering & Construction/Conseil, C-459/15 P, neobjavljena, EU:C:2016:646, t. 12.).

37 Međutim, u slučaju pravne osobe privatnog prava, potonja mora pravno postojati ili tužbu moraju podnijeti njezini pravni sljednici.

38 Međutim, s jedne strane, kao što to proizlazi iz točke 35. ove presude, utvrđeno je da Sanabel Relief Agency više pravno nije postojala na dan kad je Opći sud donio presudu. S druge strane, žalitelji nisu ni u jednom trenutku naveli da su njihovu tužbu, u dijelu u kojem se odnosila na Sanabel Relief Agency, podnijele druge fizičke ili pravne osobe kao njezini pravni sljednici, ili osobito njezini osnivači

i bivši direktori, među kojima G. Abdrabbah i T. Nasuf, naime drugi i treći žalitelj (vidjeti među ostalim presude od 20. listopada 1983., Gutmann/Komisija, 92/82, EU:C:1983:286, t. 2., i od 23. travnja 1986., Les Verts/Parlament, 294/83, EU:C:1986:166, t. 15. do 18.).

39 Također, budući da je utvrđeno da Sanabel Relief Agency više nije postojala na dan kad je Opći sud donio presudu, na nju se ne može primijeniti pristup koji je Sud zauzeo u svojoj presudi od 18. siječnja 2007., PKK i KNK/Vijeće (C-229/05 P, EU:C:2007:32).

40 Sud je doista u točki 112. te presude presudio da ako zakonodavac Europske unije ocjenjuje da organizacija čije je postojanje dovedeno u pitanje nastavi postojati tako da može postati predmet mjera ograničavanja, potrebno je radi dosljednosti i pravičnosti priznati da taj subjekt postoji u dostatnoj mjeri za osporavanje te mjere. Bilo koji drugi zaključak doveo bi do toga da bi neka organizacija mogla biti uvrštena na predmetni popis bez mogućnosti pokretanja tužbe protiv svojeg uvrštenja.

41 Ostaje činjenica da se Sanabel Relief Agency nalazi u potpuno drugačijoj situaciji od PKK s obzirom na to da je Sud presudio, u točki 53. te presude, da su činjenična utvrđenja Općeg suda, u rješenju koje je bilo predmet žalbe, a prema kojima je PKK prestao postojati, bila netočna te su predstavljala iskrivljenje dokaza koji su mu bili na raspolaganju.

42 Posljedično tomu, Opći sud nije počinio pogrešku koja se tiče prava time što je proglasio obustavu postupka povodom tužbe u dijelu u kojem se odnosi na Sanabel Relief Agency.

43 Stoga četvrti žalbeni razlog valja odbiti kao potpuno neosnovan.

Prvi žalbeni razlog

Argumentacija stranaka

44 Svojim prvim žalbenim razlogom žalitelji prigovaraju Općem sudu da je pogrešno protumačio treći tužbeni razlog koji su istaknuli a koji se temelji na povredi prava na vlasništvo i prava na privatnost. Oni mu prigovaraju da je u točkama 81. do 90. pobijane presude odbio navedeni razlog na temelju članka 44. svojeg Poslovnika, bez meritornog ispitivanja elemenata koje su podnijeli. Time je Opći sud propustio uzeti u obzir njihova pisana i usmena očitovanja i/ili povrijedio načela utvrđena u presudi od 14. travnja 2015., Ayadi/Komsija (T-527/09 RENV, neobjavljena, EU:T:2015:205).

45 Oni iznose da su tim trećim tužbenim razlogom precizno naveli da su Vijeće i Komisija neproporcionalno ugrozili njihovo pravo na vlasništvo i na privatnost. Ocjenjuju da je stoga Opći sud trebao izvršiti ocjenu činjeničnih elemenata koje su podnijeli s obzirom na dokaze koje su institucije stavljale na njihov teret. Oni ističu da su se u tom pogledu pozvali na odlučujući činjenicu, naime, da je u trenutku njihova ponovnog uvrštenja na sporni popis, Ujedinjena Kraljevina, država članica odgovorna za njihovo uvrštenje na popise osoba na koje se odnosi zamrzavanje sredstava, utvrdila da više ne ispunjavaju kriterije za uvrštenje na taj popis. Žalitelji pojašnjavaju da su u točki 94. svoje tužbe kojom su pokrenuli postupak naveli da su ti elementi pokazali da Komisija nije dokazala da ispunjavaju kriterije iz Rezolucije 1617 (2005), tako da je povreda njihovih prava nužno bila neproporcionalna.

46 Oni, nadalje, smatraju da stajalište koje je Opći sud zauzeo u pobijanoj presudi nije u skladu s presudom od 14. travnja 2015., Ayadi/Komisija (T-527/09 RENV, neobjavljena, EU:T:2015:205), u kojoj je Opći sud presudio da činjenica da tužitelj nije „izričito” osporio činjeničnu ocjenu koju je izvršila Komisija nije spriječila tužitelja da provjeri materijalnu točnost tih činjenica jer je u više navrata osporio tu ocjenu u svojim očitovanjima i prešutno u drugim istaknutim razlozima.

47 Vijeće i Komisija navode da je Općі sud pravilno odbio treći tužbeni razlog koji su žalitelji istaknuli jer njihova tužba nije bila dovoljno jasna i precizna.

Ocjena Suda

48 Općі sud je u točkama 81. do 90. pobijane presude presudio da treći tužbeni razlog koji su istaknuli žalitelji u svojoj tužbi ne ispunjava zahtjeve iz članka 44. stavka 1. njegova Poslovnika od 2. svibnja 1991., kako je izmijenjen, i da ga stoga treba odbiti.

49 On je najprije u tom pogledu podsjetio da su ti zahtjevi takvi da bitni činjenični i pravni elementi na kojima se temelji tužba proizlaze dosljedno i razumljivo iz teksta same tužbe i da potonja zbog toga mora navesti u čemu se sastoji razlog na kojem se temelji te da sâmo apstraktno navođenje razloga ne ispunjava navedene zahtjeve.

50 On je potom utvrdio da argumenti žalitelja koji se temelje na povredi prava na vlasništvo nisu bili obrazloženi jer su u tužbi istaknuti jedino navodi o kriterijima dokazivanja u kaznenom pravu. On je, nadalje, naveo da je na raspravi ispitao žalitelje o dosegu njihova razloga i da su oni pojasnili da su nastojali osporiti osnovanost obrazloženja razloga na kojima je Komisija temeljila svoju odluku o ponovnom uvrštenju na sporni popis, pozivajući se u tom pogledu na točke 65., 94. i 95. svoje tužbe kao i na očitovanja o posljedicama presude od 18. srpnja 2013., Komisija i dr./Kadi (C-584/10 P, C-593/10 P i C-595/10 P, EU:C:2013:518), koja su podnijeli 9. rujna 2013., nakon podnošenja svoje tužbe.

51 On je naposljetku utvrdio, s jedne strane, da su navodi u točkama 94. i 95. tužbe bili potpuno apstraktni i da se nisu odnosili niti na jedan od razloga koji su se nalazili u obrazloženju razloga na kojem je Komisija temeljila svoju odluku o ponovnom uvrštenju na sporni popis. S druge je strane naveo da nerazumljivost tužbenih razloga izloženih u tužbi nije mogla biti uklonjena upućivanjem na priloge tužbi, kao što je predloženo u točki 65. tužbe.

52 Stoga u tim okolnostima ne proizlazi da razlozi kojima je Općі sud odbio treći razlog tužitelja sadržavaju pogrešku koja se tiče prava niti da je Općі sud pogrešno protumačio taj treći razlog.

53 Sukladno članku 21. Statuta Suda Europske unije, koji se na Općі sud primjenjuje na temelju njegova članka 53. prvog stavka te članku 44. Poslovnika Općeg suda od 2. svibnja 1991., kako je izmijenjen, tužba mora sadržavati predmet spora i tužbeni zahtjev te sažeti prikaz tužbenih razloga na kojima se temelji.

54 Valja podsjetiti da, kako bi tužba pred Općim sudom bila dopuštena, potrebno je da bitni činjenični i pravni elementi na kojima se ona temelji – makar i u sumarnom obliku, ali na suvisao i razumljiv način – proizlaze iz samog njezina teksta. Iako jest točno da se njezin tekst može u određenim točkama poduprijeti i nadopuniti upućivanjem na određene pasuse akata koji su joj priloženi, općenito upućivanje na druge tekstove, pa makar i bili priloženi tužbi, ne može ispraviti nepostojanje nužnih elemenata pravne argumentacije, koje tužba mora sadržavati (presude od 11. rujna 2014., MasterCard i dr./Komisija, C-382/12 P, EU:C:2014:2201, t. 40. i od 19. ožujka 2015., Dole Food and Dole Fresh Fruit/Komisija, C-286/13 P, EU:C:2015:184, t. 50.).

55 S druge strane, sažeti prikaz tužbenih razloga koji svaka tužba mora sadržavati u smislu tih članaka znači da tužba mora izričito navoditi u čemu se sastoji tužbeni razlog na kojem se temelji (presuda od 11. rujna 2014., MasterCard i dr./Komisija, C-382/12 P, EU:C:2014:2201, t. 39.).

56 Međutim, iz ispitivanja tužbe koju su žalitelji podnijeli u prvom stupnju proizlazi da iako se prema svojem samom naslovu treći tužbeni razlog formalno temeljio na povredi prava na vlasništvo i prava na privatnost, vrlo sažeta pojašnjenja pružena u prilog tom razlogu osporavala su samo Komisijinu ocjenu dokaza kojima se opravdava uvrštenje žalitelja na sporni popis.

57 Naime, žalitelji su smatrali da je Komisija propustila uzeti u obzir mišljenje vlade Ujedinjene Kraljevine prema kojem su oni davno prestali ispunjavati kriterije za uvrštenje na taj popis utvrđene Rezolucijom 1617 (2005). Njihovi argumenti odnosili su se tako u bitnome na teret dokazivanja koji se zahtijeva u kaznenim stvarima, a ne na pravo na vlasništvo.

58 Stoga je Opći sud valjano utvrdio da treći tužbeni razlog žalitelja ne ispunjava zahtjeve iz članka 44. Poslovnika tog suda od 2. svibnja 1991., kako je izmijenjen.

59 Nadalje, ne može se utvrditi da je Opći sud pogrešno protumačio navedeni razlog jer žalitelji nisu u svojoj tužbi dokazali nikakvu povezanost između zahtjeva u pogledu dokaza na koje su se pozivali i povrede njihova prava na vlasništvo i prava na privatnost.

60 Iz toga slijedi da je Opći sud odbio, u točki 90. pobijane presude, treći razlog žalitelja a da pritom nije počinio pogrešku koja se tiče prava.

61 Stoga prvi žalbeni razlog valja odbiti.

Drugi žalbeni razlog

Argumentacija stranaka

62 Svojim drugim žalbenim razlogom, usmjerenim protiv točaka 78. i 79. pobijane presude, žalitelji navode da Opći sud nije izvršio sudski nadzor koji je bio dužan izvršiti na temelju presude od 18. srpnja 2013., Komisija i dr./Kadi (C-584/10 P, C-593/10 P i C-595/10 P, EU:C:2013:518, t. 120. i 121.). On nije zahtijevao da činjenice koje je navela Komisija budu potkrijepljene niti je provjerio jesu li navodi protiv njih bili zastarjeli. On također nije razmotrio detaljna očitovanja koja su žalitelji podnijeli Komisiji i Općem sudu osporavajući osnovanost navoda protiv sebe.

63 Vijeće u glavnome navodi da je drugi žalbeni razlog žalitelja neprecizan te su njime pomiješani navodi koji se odnose na postupovnu nezakonitost spornih akata, osobito obvezu obrazlaganja, koja je bitna postupovna pretpostavka, i materijalnu nezakonitost koja se odnosi na osnovanost razloga uvrštenja na sporni popis. Taj zahtjev posljedično tomu ne ispunjava formalne zahtjeve propisane člankom 169. stavkom 2. Poslovnika Suda i treba biti odbačen kao očito nedopušten. Vijeće podredno ocjenjuje da su navedenim razlogom žalitelji samo preformulirali prvi žalbeni razlog koji se odnosi na materijalno osporavanje obrazloženja na kojem je Komisija temeljila njihovo ponovno uvrštenje na sporni popis te ga stoga u svakom slučaju treba odbiti iz istih razloga kao što su oni koji su istaknuti u okviru ispitivanja prvog žalbenog razloga.

64 Komisija smatra da je taj žalbeni razlog, koji se odnosi na točke 78. i 79. pobijane presude u kojima je Opći sud utvrdio da Uredba br. 1139/2010 ne sadržava povredu obveze obrazlaganja, očito neosnovan. Opći je sud vrlo precizno primijenio kriterije iz presude od 18. srpnja 2013., Komisija i dr./Kadi (C-584/10 P, C-593/10 P i C-595/10 P, EU:C:2013:518, t. 118.), kojima se nalaže da obrazloženje utvrdi pojedinačne, posebne i konkretne razloga zbog kojih nadležna tijela ocjenjuju da nekoj osobi moraju biti određene mjere ograničavanja. Ona dodaje da se točke 120. i 121. potonje presude ne odnose na obvezu obrazlaganja, već na meritornu ocjenu navedenih razloga, tako da su „argumenti žalitelja promašeni”.

Ocjena Suda

65 U točki 80. pobijane presude Opći je sud kao neosnovan odbio drugi tužbeni razlog koji su istaknuli žalitelji, a koji se temelji na Komisijinoj povredi obveze obrazlaganja spornih akata. Tim tužbenim razlogom oni su osporavali nejasnu i nedostatnu narav obrazloženja razloga na temelju kojih ih je Komisija ponovno uvrstila na sporni popis.

66 Pozivajući se, u točkama 74. do 76. te presude, na zahtjeve koji proizlaze iz obveze obrazlaganja akata koji štete osobama, a kojoj podliježu institucije na temelju članka 296. UFEU-a, Opći sud osobito ističe da, u skladu s točkom 116. presude od 18. srpnja 2013., Komisija i dr./Kadi (C-584/10 P, C-593/10 P i C-595/10 P, EU:C:2013:518), ta obveza u svim okolnostima, uključujući obrazloženje akta Unije u kojem se nalaze razlozi koje je iznijelo međunarodno tijelo, podrazumijeva da to obrazloženje utvrdi pojedinačne, posebne i konkretne razloge zbog kojih nadležna tijela smatraju da protiv predmetne osobe valja odrediti mjere ograničavanja.

67 Opći je sud iz toga u točki 77. navedene presude zaključio da „bi bilo moguće osloniti se samo na obrazloženje razloga kojim se ime zainteresiranih osoba uvrštava na sporni popis, pod uvjetom da ono sadržava pojedinačne, posebne i konkretne razloge i da ti razlozi ostanu valjani s obzirom na očitovanja osoba koje se nalaze na popisu”.

68 Kao što proizlazi iz točaka 78. i 79. pobijane presude, Opći sud je, s jedne strane, naveo da je u Uredbi br. 1139/2010 spomenuto obavještavanje žalitelja o obrazloženju razloga i očitovanjima koja su potonji mogli podnijeti u tom pogledu i, s druge strane, ocijenio obrazloženje navedenih obrazloženja smatrajući u predmetnom slučaju da su oni bili u skladu sa zahtjevima iz presude od 18. srpnja 2013., Komisija i dr./Kadi (C-584/10 P, C-593/10 P i C-595/10 P, EU:C:2013:518, t. 116), u mjeri u kojoj su sadržavali pojedinačne, posebne i konkretne razloge koji opravdavaju uvrštenje na sporni popis.

69 Stoga se ne može tvrditi, na temelju razloga koji se nalaze u navedenim točkama, a koje je Opći sud primijenio na ocjenu obrazloženja za ponovno uvrštenje žalitelja na sporni popis, da Opći sud nije provjerio je li Komisija ispunila svoju obvezu obrazlaganja spornih akata.

70 Posljedično tomu, budući da žalitelji nisu naveli da je Opći sud pogrešno protumačio drugi žalbeni razlog njihove tužbe u prvom stupnju, taj žalbeni razlog valja odbiti kao neosnovan.

Treći žalbeni razlog

Argumentacija stranaka

71 Svojim trećim žalbenim razlogom žalitelji navode da je Opći sud pogrešno ocijenio da je Komisija sama za sebe provela pažljivo, nepristrano i nezavisno ispitivanje činjenica izloženih u obrazloženju razloga spornih akata kao i oslobađajućih elemenata i očitovanja koja su podnijeli. Oni u tom pogledu ističu da se ne čini da je Opći sud vodio računa o pisanim i usmenim očitovanjima koja su podnijeli tijekom postupka jer nije odgovorio ni na jedan od argumenata koje su istaknuli.

72 Žalitelji ocjenjuju da je u vrijeme donošenja spornih akata Komisija jednostavno ostavila dojam da je provjerila spis. Ona je u biti tek formalno poštovala prava obrane žalitelja a da pritom nije predvidjela dovesti u pitanje ocjene Odbora za sankcije s obzirom na njihova očitovanja, a što je Opći sud već imao prilike osuditi u svojoj presudi od 30. rujna 2010., Kadi/Komisija (T-85/09, EU:T:2010:418, t. 71.), kasnije u svojim presudama od 21. ožujka 2014., Yusef/Komisija (T-306/10, EU:T:2014:141, t. 103. i 104.), kao i od 14. travnja 2015., Ayadi/Komisija (T-527/09 RENV, neobjavljena, EU:T:2015:205, t. 72. i 73.). Činjenica da Komisija nije uspostavila nikakav kontakt s Ujedinjenom Kraljevinom, iako je to bila

država članica odgovorna za njihovo uvrštenje na popise osoba na koje se odnosi zamrzavanje sredstava i koja više nije podupirala njihovo ponovno uvrštenje u trenutku donošenja spornih akata, dokazuje postojanje tog ponašanja.

73 Međutim, Opći sud je u točkama 66. i 67. pobijane presude samo utvrdio da je Komisija „preispitala" razloge za ponovno uvrštenje 16. travnja 2010. te je komunicirala s Odborom za sankcije 27. svibnja, 14. rujna i 26. listopada 2010. Ipak, na temelju niti jednog elementa ne može se utvrditi da je Komisija ustvari izvršila ocjenu oslobađajućih elemenata i osnovanosti navedenih razloga. Činjenica da je 27. svibnja 2010. samo obavijestila Odbor za sankcije o očitovanjima žalitelja i od njega zatražila pojašnjenja o razlozima zbog kojih žalitelji nisu uklonjeni sa spornog popisa ne dokazuje da je Komisija sama za sebe ocijenila elemente u posjedu tijela Ujedinjene Kraljevine. Opći sud tako u točkama 66. do 70. pobijane presude nije primijenio „racionalnu" ocjenu činjenica.

74 Vijeće smatra da se treći žalbeni razlog žalitelja odnosi na činjenična utvrđenja Općeg suda te stoga treba biti odbačen kao nedopušten. Ono navodi da na temelju postupka preispitivanja koji je provela Komisija Opći sud nije iskrivio činjenice iznesene u okviru prvog i drugog tužbenog razloga koje su žalitelji iznijeli u prvom postupku. Stajalište je Vijeća da potonji nisu u okviru žalbenog postupka podnijeli dostatne dokaze da je Opći sud očito iskrivio dokaze koji se odnose na činjenice u vezi s postupkom koji je vodila Komisija, a u kojem su poštovana načela utvrđena u presudi od 18. srpnja 2013., Komisija i dr./Kadi (C-584/10 P, C-593/10 P i C-595/10 P, EU:C:2013:518).

75 Komisija također navodi da žalitelji, za koje tvrdi da u biti traže da Sud preispita dokaze i činjenice na kojima se temelji njihovo ponovno uvrštenje na sporni popis, nisu podnijeli ni jedan konkretan dokument kojim bi se dokazalo da su ocjene Općeg suda materijalno netočne ili da je taj sud iskrivio dokaze koji su mu podneseni, tako da njihov treći žalbeni razlog treba proglasiti nedopuštenim.

76 Komisija također smatra da su neutemeljena tri vrlo općenita argumenta koja su iznijeli žalitelji u prilog svojem prigovoru prema kojem je Opći sud neracionalno ocijenio činjenice. Prije svega, nije održiv navod prema kojem je razlog naveden u točki 70. pobijane presude nepotkrijepljen, s obzirom na to da je Opći sud pravilno utvrdio da je, s jedne strane, Komisija pažljivo, nezavisno i kritički preispitala očitovanja žalitelja i njihovo uvrštenje na popis osoba na koje se odnose mjere ograničavanja, a o kojem je odlučio Odbor za sankcije, i da, s druge strane, nije automatski reproducirala zaključke tog odbora. Nadalje, neosnovani su argumenti žalitelja prema kojima razlozi u točkama 66. do 70. pobijane presude nisu u skladu s presudama od 18. srpnja 2013., Komisija i dr./Kadi (C-584/10 P, C-593/10 P i C-595/10 P, EU:C:2013:518), od 21. ožujka 2014., Yusef/Komisija (T-306/10, EU:T:2014:141), kao i od 14. travnja 2015., Ayadi/Komisija (T-527/09 RENV, neobjavljena, EU:T:2015:205), s obzirom na to da postojanje povrede prava obrane i prava na djelotvornu sudsku zaštitu treba biti ocijenjeno ovisno o posebnim okolnostima svakog pojedinog slučaja. Naposljetku, nije utemeljen argument prema kojem točke 66. i 70. pobijane presude sadržavaju pogrešku koja se tiče prava jer s Ujedinjenom Kraljevinom nije uspostavljen nikakav kontakt ni u kojem trenutku. Naime, iz te sudske prakse ne proizlazi da je Komisija obvezna stupiti u kontakt s Ujedinjenom Kraljevinom. U svakom slučaju, Komisija se savjetovala s Upravnim odborom Unije u kojem su zastupljene sve države članice.

Ocjena Suda

77 Prvi tužbeni razlog koji su istaknuli žalitelji, a koji se temelji na nezakonitosti Komisijina postupka preispitivanja, Opći je sud odbio nakon što ga je razmotrio u točkama 59. do 70. pobijane presude.

78 Na prvom mjestu, on je u točkama 59. do 65. pobijane presude podsjetio na formulaciju kojom je Sud, u svojoj presudi od 18. srpnja 2013., Komisija i dr./Kadi (C-584/10 P, C-593/10 P i C-595/10 P, EU:C:2013:518), utvrdio obveze koje imaju institucije, u skladu s poštovanjem prava obrane i prava na djelotvornu sudsku zaštitu, prilikom donošenja odluke o uvrštenju imena osobe na popis osoba na koje se odnose mjere ograničavanja.

79 Na drugom mjestu, on je u točkama 66. do 70. pobijane presude ispitao različite faze Komisijina postupka za donošenje Uredbe br. 1139/2010 kojom su imena žalitelja ponovno uvrštena na sporni popis.

80 Iz toga je zaključio da je Komisija poštovala tri postupovna jamstva na koja se Sud pozvao u svojoj presudi od 18. srpnja 2013., Komisija i dr./Kadi (C-584/10 P, C-593/10 P i C-595/10 P, EU:C:2013:518), time što je pažljivo, nezavisno i kritički preispitala očitovanja stranaka i uvrštenje o kojem je odlučio Odbor za sankcije i što je temeljito i osobno preispitala njegove zaključke. Posljedično tomu, on je u točki 71. te presude presudio da prvi tužbeni razlog žalitelja valja odbiti.

81 Međutim, u okviru njihova trećeg žalbenog razloga žalitelji nisu podnijeli ništa na temelju čega bi mogli dokazati da su se ocjene Općeg suda temeljile na materijalno netočnim elementima ili da su proizašle iz iskrivljavanja dokaza koji su mu podneseni.

82 Oni samo navode da je Opći sud pogrešno utvrdio da je Komisija pažljivo, nepristrano i nezavisno ispitala njihov predmet. U tom pogledu oslanjaju se na okolnost da je Ujedinjena Kraljevina, koja je bila odgovorna za njihovo uvrštenje na popis Ujedinjenih naroda, potpuno promijenila svoje stajalište u vezi s njima od studenog 2009., i na pismenu korespondenciju između Komisije i Odbora za sankcije počevši od rujna 2009.

83 Ipak valja utvrditi da, iako je takva okolnost mogla opravdati njihovo uklanjanje sa spornog popisa, do kojeg je konačno došlo donošenjem Provedbene uredbe br. 640/2011, ona, s druge strane, sama za sebe nije mogla navesti Opći sud na zaključak da je Komisija povrijedila svoje obveze i prava obrane žalitelja time što je donijela Uredbu br. 1139/2010.

84 Naime, valja podsjetiti da su žalitelji prvi put bili uvršteni na sporni popis Uredbom br. 246/2006, slijedom odluke Odbora za sankcije od 7. veljače 2006. kojom ih se uvrštava na popis osoba i subjekata na koje se odnose mjere ograničavanja, utvrđen na temelju Rezolucije 1390 (2002). Potom je presudom Općeg suda od 29. rujna 2010., Al-Faqih i dr./Vijeće (T-135/06 do T-138/06, neobjavljena, EU:T:2010:412), spomenutom u točki 6. ove presude, poništen članak 2. Uredbe br. 881/2002 u dijelu u kojem se odnosio na žalitelje. Oni su zatim ponovno uvršteni na sporni popis Uredbom br. 1139/2010, koja je predmet tužbe za poništenje koju je Opći sud odbio pobijanom presudom. Naposljetku su uklonjeni sa spornog popisa Provedbenom uredbom br. 640/2011, donesenom slijedom odluke Odbora za sankcije od 22. lipnja 2011. kojom ih se uklanja s popisa Ujedinjenih naroda.

85 Ipak, kao što proizlazi iz njezinih uvodnih izjava 2. do 6., Uredba br. 1139/2010 imala je retroaktivan učinak te joj je primarna namjena bila zamijeniti Uredbu br. 881/2002, kako je izmijenjena Uredbom br. 246/2006, u dijelu u kojem se odnosi na žalitelje. Članak 2. druga alineja Uredbe br. 1139/2010 izričito navodi da se potonja primjenjuje od 11. veljače 2006.

86 Posljedičnu tomu, argumente žalitelja valja smatrati bespredmetnima.

87 Iz toga proizlazi da treći žalbeni razlog treba odbiti.

Troškovi

88 Na temelju članka 184. stavka 2. Poslovnika Suda, kad žalba nije osnovana, Sud odlučuje o troškovima. U skladu s člankom 138. stavkom 1. istog poslovnika, koji se na temelju članka 184. stavka 1. tog poslovnika primjenjuje na žalbeni postupak, stranka koja ne uspije u postupku dužna je, na zahtjev protivne stranke, snositi troškove.

89 Budući da žalitelji nisu uspjeli u postupku te s obzirom na to da su Vijeće i Komisija zatražili da žalitelji snose troškove, Al-Bashiru Mohammedu Al-Faqihu, Ghuniji Abdrabbahu et Taheru Nasufu treba naložiti snošenje troškova.

Slijedom navedenoga, Sud (osmo vijeće) proglašava i presuđuje:

1. **Žalba se odbija.**

2. **Al-Bashiru Mohammedu Al-Faqihu, Ghuniji Abdrabbahu i Taheru Nasufu nalaže se snošenje troškova postupka.**

Potpisi